

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Cdo/59/2020
Identifikačné číslo spisu:	5314202805
Dátum vydania rozhodnutia:	24.11.2021
Meno a priezvisko:	JUDr. Alena Svetlovská
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2021:5314202805.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky spore žalobcu W. M. Š., bývajúceho v C. Z., H. XXX, zastúpeného JUDr. Jánom Ščurym, advokátom v Čadci, M. R. Štefánika 2618, proti žalovanému F. S., bývajúcemu v P. XXXX, zastúpenému Advokátskou kanceláriou JUDr. Milan Chovanec s.r.o., so sídlom v Žiline, Vojtecha Tvrdeho 17, IČO: 36 436 640, o zaplatenie 16.596,96 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Čadca pod sp. zn. 6 C 170/2014, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 13. marca 2019 sp. zn. 7 Co 5/2019 takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanému p r i z n á v a nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Čadca (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 1. júna 2018 č. k. 6 C 170/2014 - 241 I. uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 995,82 eur spolu s úrokom z omeškania 8,25 % ročne z uvedenej sumy od 1. decembra 2013 do zaplatenia; II. vo zvyšnej časti žalobu žalobcu zamietol; III. žalovanému priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 88 %. V odôvodnení svojho rozhodnutia s poukazom na § 369, § 502, § 673 ods. 1, 2, § 674 ods. 1, 2, 3, § 679 ods. 1, § 680 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka (ďalej len „Obchodný zákonník“) a § 517 ods. 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „Občiansky zákonník“) uviedol, že žalobca si voči žalovanému uplatnil nárok na zaplatenie žalovanej sumy s príslušenstvom na základe zmluvy o tichom spoločenstve uzatvorenej 27. júla 2004 medzi žalovaným ako podnikateľom a žalobcom ako tichým spoločníkom. Ako súd prvej inštancie ďalej uviedol, predmetná zmluva mala všetky podstatné zákonné náležitosti, pričom v zmysle tejto zmluvy sa žalobca ako tichý spoločník zaviazal zaplatiť žalovanému peňažný vklad vo výške 500.000,- Sk v hotovosti do 1. októbra 2004 do rúk podnikateľa, ktorý mu o tom vystaví písomné potvrdenie, zmluva bola uzavretá na dobu určitú a obsahovala aj iné ustanovenia, napríklad o podiele tichého spoločníka na zisku a strate 50 %. Zmluvné strany sa ďalej dohodli, že podnikateľ bude vyplácať podiel na zisku od 1. novembra 2004 vo forme preddavkov každý mesiac po 10.000,- Sk. Súd prvej inštancie mal za preukázané, že k zániku predmetnej zmluvy došlo na základe výpovede žalobcu ako tichého spoločníka v zmysle zmluvných

podmienok vykonanej listom zo 7. marca 2013, ktorá bola doručená žalovanému 8. marca 2013, zmluva preto zanikla ubehnutím lehoty 6 mesiacov ku 30. septembru 2013 a žalobcovi tak vzniklo zákonné právo na vrátenie vkladu do 30 dní po zániku zmluvy. Keďže si však zmluvné strany dohodli lehotu na vrátenie vkladu 2 mesiace odo dňa zániku zmluvy, nárok na vrátenie peňažného vkladu vznikol žalobcovi až od 1. decembra 2013. Súd prvej inštancie na základe vyššie uvedeného preto nepovažoval za dôvodné vznesenie námietky premlčania žalovaným ohľadne vrátenia vkladu, pričom iný spôsob zániku predmetnej zmluvy v zmysle dojednaných zmluvných ustanovení nepovažoval za preukázaný. Ďalej mal súd prvej inštancie za preukázané, že žalobca z titulu tichého spoločenstva sumy peňažného vkladu splácal pred uzavretím kúpnopredajnej zmluvy uzatvorenej 31. augusta 2004, t. j. od doby od 27. júla 2004 do 31. augusta 2004, pričom však nemal za preukázané jednorazové zloženie peňažného vkladu vo výške 500.000,- Sk v hotovosti zo strany žalobcu. Zároveň, podľa súdu prvej inštancie, v spore nebolo preukázané, že by došlo k písomnej dohode medzi sporovými stranami ohľadne toho, že žalobca mal hradiť vklad vo forme splátok hradením nákladov na rekonštrukciu penziónu, ktorý bol vo vlastníctve žalovaného, hoci žalobca tieto úhrady nákladov na rekonštrukciu preukazoval príjmovými, resp. výdavkovými pokladničnými dokladmi. Súd prvej inštancie preto za platbu vkladu tichého spoločníka v zmysle zmluvy o tichom spoločenstve považoval len platbu z 28. júla 2004 vo výške 30.000,- Sk vykonanú nasledujúci deň po podpise zmluvy, u ktorej účel platby nebol uvedený a nestotožnil sa s vyjadrením žalovaného, že sa jednalo o preddavok na úhradu nákladov na stavebné úpravy, keďže v tom čase zmluva o prevode nehnuteľnosti zo dňa 31. augusta 2004 nebola ešte uzavretá. Ostatné platby uvádzané žalobcom nemali, podľa súdu prvej inštancie, súvis so zmluvou o tichom spoločenstve, boli identifikované ako pôžičky, prípadne zálohy na vystavené práce, alebo už vykonané práce remeselníkov, ktoré nebolo možné jednoznačne priradiť k zmluve o tichom spoločenstve, z uvedených dôvodov preto súd prvej inštancie vo zvyšnej časti žalobu žalobcu ako nedôvodnú zamietol. O nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa § 255 ods. 1, 2 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „C.s.p.“).

2. Krajský súd v Žiline (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie sporových strán rozsudkom z 13. marca 2019 sp. zn. 7 Co 5/2019 I. rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. podľa § 388 C.s.p. zmenil tak, že žalobu v časti o zaplatenie sumy 995,82 eur spolu s úrokom z omeškania 8,25 % ročne od 1. decembra 2013 do zaplatenia zamietol; II. rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku II. podľa § 387 ods. 1 C.s.p. ako vecne správny potvrdil; III. žalovanému priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. Ako v odôvodnení svojho rozhodnutia odvolací súd konštatoval, z výsledkov vykonaného dokazovania nebolo možné vyvodiť, že v zmysle predmetnej zmluvy tichý spoločník prenechal podnikateľovi na jeho podnikanie peňažný vklad vo výške 500.000,- Sk a taktiež, že aj zo strany podnikateľa - žalovaného došlo k plneniu podľa zmluvy, t. j. že ako podnikateľ mal tichému spoločníkovi vyplácať podiel na zisku od 1. novembra 2004 vo forme preddavkov každý mesiac 10.000,- Sk. Odvolací súd ďalej uviedol, že vklad tichého spoločníka na podnikanie žalovaného vo výške 500.000,- Sk mal byť podľa zmluvy splatený tichým spoločníkom v hotovosti do 1. októbra 2004 do rúk podnikateľa, ktorý mu o tom vystaví písomné potvrdenie, z vykonaného dokazovania však bolo preukázané, že preukázateľne jednorázovo v hotovosti k zloženiu vkladu tichého spoločníka vo výške 500.000,- Sk zo strany žalobcu nedošlo. Preto, podľa odvolacieho súdu, pre právne posúdenie veci nebolo podstatné, či suma 500.000,- Sk mala byť zo strany žalobcu ako tichého spoločníka podľa znenia zmluvy zaplatená jednorázovo alebo po čiastkach, podstatným v konaní bolo, aby žalobca v konaní preukázal, že k takémuto plneniu podľa uvedeného znenia článku zmluvy skutočne došlo a v tejto súvislosti za nepreukázané zhodne so záverom súdu prvej inštancie považoval tvrdenie žalobcu, že na inom spôsobe (nie peňažnom) splácania peňažného vkladu tichého spoločníka sa so žalovaným dohodli na základe ústnej dohody. Ako odvolací súd s poukazom na kogentné ustanovenie § 673 ods. 2 Obchodného zákonníka konštatoval, zmluva o tichom spoločenstve vyžaduje písomnú formu a zdôraznil, že k zmene dohodnutých podmienok zmluvy mohlo dôjsť len na základe § 570 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, a preto ak podľa tvrdenia žalobcu ako tichého spoločníka jeho záväzok mal byť nahradený novým záväzkom v spôsobe uhrádzania peňažného vkladu tichého spoločníka inou formou, musela by sa dohoda o zriadení nového záväzku uzavrieť písomne. Preto odvolací súd uzavrel, že pre právne posúdenie veci nepostačovalo len tvrdenie žalobcu o tom, že na inej forme splácania peňažného vkladu sa so žalovaným ústne dohodol, naviac, uvedená skutočnosť na základe dôkaznej iniciatívy

žalobcu nebola v konaní na základe výsledkov vykonaného dokazovania ani preukázaná. Podľa odvolacieho súdu dôkaznú situáciu žalobcu ovplyvňovalo aj uzavretie kúpnej zmluvy z 31. augusta 2004, ktorú uzatvoril žalobca ako kupujúci so žalovaným ako predávajúcim k podielu 1/2-ice obchodu súpisné číslo XXX postaveného na KN parcele č. XXXX a podielu 1/2 KN-C parcely č. XXXX zastavané plochy a nádvorí o výmere 353 m² v k.ú. P. zapísaných na LV č. XXXX, ktorej vklad bol povolený Správou katastra Čadca pod č. S. XXXX/XX, pretože z predložených dôkazov je zrejmé, že veľké množstvo platieb vykonávaných žalobcom, ktoré považoval za inú formu peňažného vkladu tichého spoločníka, bolo vykonávaných v súvislosti s realizovanou výstavbou (rekonštrukciou) týchto nehnuteľností. Odvolací súd ďalej vychádzajúc z výsledkov vykonaného dokazovania súdu prvej inštancie považoval za nepreukázané tvrdenie žalobcu o tom, že v priebehu roku 2004 a 2005 mal mu žalovaný vyplatiť na základe zmluvy o tichom spoločenstve preddavkovo trikrát sumu 10.000,- Sk, ktorú skutočnosť žalovaný v konaní jednoznačne popieral, čo nasvedčuje tomu, že k naplneniu podmienok zmluvy o tichom spoločenstve medzi žalobcom ako tichým spoločníkom a žalovaným ako podnikateľom, nedošlo. Odvolací súd zároveň v kontexte uvádzaných tvrdení žalobcu o spôsobe a čase vykonávania platieb, zmeny formy splácania peňažného vkladu tichého spoločníka, nadobudnutia spoluvlastníckeho podielu k nehnuteľnostiam zapísaným na LV č. XXXX na základe kúpnej zmluvy z 31. augusta 2004 a v konečnom dôsledku pre nezvládnutie dôkazného bremena žalobcu pri preukazovaní svojho tvrdenia o naplnení účinkov zmluvy o tichom spoločenstve z 27. júla 2004, na rozdiel od záveru súdu prvej inštancie dospel k záveru, že nárok žalobcu na zaplatenie sumy 500.000,- Sk z titulu vkladu tichého spoločníka na základe zmluvy o tichom spoločenstve z 27. júla 2004 bol v celom rozsahu uplatnený nedôvodne, keďže podmienky vzniku tohto právneho vzťahu žalobca v konaní nepreukázal, resp. k naplneniu podmienok zmluvy nedošlo. O nároku na náhradu trov konania rozhodol s poukazom na § 396 ods. 1, 2 v spojení s § 255 ods. 1 C.s.p.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie s tým, že rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd (§ 420 písm. e/ C.s.p.), súdy mu nesprávnym procesným postupom znemožnili, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ C.s.p.) a zároveň, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu závisel od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa súdy nižších inštancií odklonili od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p.). Zdôraznil, že došlo k prejednaniu a rozhodnutiu obchodnej veci na miestne príslušnom súde sudcami, ktorí podľa rozvrhu práce rozhodujú občianskoprávne spory, teda nedisponujú vecnou príslušnosťou na obchodnoprávne spory. Zároveň bol dovolateľ toho názoru, že súdy nevykonali ním navrhované dokazovanie ohľadne opätovného výsluchu žalovaného za účelom odstránenia rozporov v zistenom skutkovom stave, pričom zároveň považoval rozhodnutia súdov nižších inštancií za nepreskúmateľné, keďže mal za to, že došlo k písomnej dohode medzi žalobcom a žalovaným ohľadom zmeny formy splácania vkladu tichého spoločníka. V dôsledku uvedeného dovolateľ uviedol, že súdy nižších inštancií nesprávne a neúplne zistili skutkový stav veci a následne na základe vykonaných dôkazov dospeli k nesprávnym skutkovým zisteniam. Podľa dovolateľa, súdy nižších inštancií vec zároveň nesprávne právne posúdili, keď v súvislosti so zánikom záväzku dohodou aplikovali § 570 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka na zmluvu o tichom spoločenstve (ako absolútny obchod), ktorá sa vždy riadi Obchodným zákonníkom bez ohľadu na právnu povahu subjektu, ako aj keď neakceptovali možnosť uskutočnenia vkladu tichého spoločníka v rámci zmluvy o tichom spoločenstve, ktorá patrí medzi absolútne obchody, nie len vo forme peňazí (hotovosti), ale aj inou formou, ako napríklad hradením nákladov na rekonštrukciu penziónu podnikateľa. Dovolateľ mal preto za to, že na uvedený vzťah sa mali aplikovať ustanovenia § 327 a § 328 Obchodného zákonníka v súvislosti s možnosťou dohody o zmene spôsobu plnenia vkladu tichého spoločníka z peňažných (hotovosť) prostriedkov na úhradu nákladov a investícií do nehnuteľnosti. Odklon v otázke posúdenia poskytnutia vkladu tichého spoločníka v zmysle zmluvy o tichom spoločenstve videl od rozhodnutí dovolacieho súdu sp. zn. 1 Obdo V 116/2005, 1 Obo 12/2008, 3 Obo 72/2003, 5 Obo 12/2007, 1 Obdo 7/2008, Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 777/2014, ale aj od rozhodnutí Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 23 Cdo 1733/2010, 32 Odo 340/2002, s tým, že v ďalšom podrobne rozobral skutkový stav veci a vyslovil polemiku o skutkových a právnych záveroch súdu prvej inštancie ako aj odvolacieho súdu. Z týchto dôvodov navrhol napadnutý rozsudok odvolacieho súdu spolu s rozsudkom okresného súdu

zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

4. Žalovaný sa vo svojom vyjadrení k dovolaniu plne stotožnil so závermi súdov nižších inštancií a konštatoval, že dovolateľ neuviedol žiadne skutočnosti, s ktorými by sa súdy nevysporiadali a zdôraznil, že platby uhrádzané žalobcom neboli vkladom žalobcu ako tichého spoločníka, a preto navrhol dovolaniu nevyhovieť.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 C.s.p.) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 C.s.p.) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 C.s.p.), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.), bez nariadenia pojednávania (§ 443 C.s.p.) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

6. V zmysle § 419 C.s.p. je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 C.s.p.

7. Podľa § 420 C.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Podľa § 421 ods. 1 C.s.p. je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

9. Dovolanie prípustné podľa § 420 C.s.p. možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 C.s.p.). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 C.s.p.).

10. Dovolanie prípustné podľa § 421 C.s.p. možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 C.s.p.). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 C.s.p.).

11. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 C.s.p.). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 C.s.p.). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ C.s.p., je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 C.s.p. alebo § 421 C.s.p. v spojení s § 431 ods. 1 C.s.p. a § 432 ods. 1 C.s.p.). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

12. Žalobca v danom prípade tvrdí, že napadnutý rozsudok bol vydaný v konaní, v ktorom došlo k procesnej vade zmätočnosti uvedenej v § 420 písm. e/ C.s.p.

13. Právo na zákonného sudcu je zaručené v čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého

nemožno nikoho odňať jeho zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu ustanoví zákon. Uvedený ústavný príkaz predstavuje pre každého účastníka konania rovnakú záruku, že na rozhodovanie o jeho veci sú povolávané súdy a sudcovia podľa vopred vybraných zásad (procesných pravidiel).

14. Princíp nebyť odňatý zákonnému sudcovi bol v civilnom sporovom konaní premietnutý aj do ustanovenia § 420 písm. e/ C.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd. Súdna prax je pritom jednotná v tom, že súd treba považovať za nesprávne obsadený aj vtedy, ak nekoná zákonný sudca.

15. Koho treba považovať za zákonného sudcu a akým spôsobom možno vykonať jeho zmenu upravuje ustanovenie § 3 ods. 3 a ods. 4 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“), podľa ktorého zákonný sudca je sudca, ktorý vykonáva funkciu sudcu na príslušnom súde a bol určený v súlade so zákonom a s rozvrhom práce na konanie a rozhodovanie o prejednávanej veci. Ak súd rozhoduje v senáte, zákonnými sudcami sú všetci sudcovia určení podľa rozvrhu práce na konanie a rozhodovanie v senáte. Zmenu v osobe zákonného sudcu možno vykonať len v súlade so zákonom a s rozvrhom práce.

16. Ústavný súd opakovane judikuje, že za zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy je zásadne potrebné považovať toho, kto bol určený na prejednanie a rozhodnutie veci v súlade s rozvrhom práce súdu (napr. I. ÚS 52/97, II. ÚS 47/99, II. ÚS 118/02, III. ÚS 46/04, III. ÚS 46/2012, IV. ÚS 161/08). Ústavný súd pojem zákonného sudcu vykladá tak, že ním je sudca, ktorý bol pridelený na výkon funkcie na súd toho stupňa súdnej moci, ktorý je vecne a miestne príslušný rozhodnúť za predpokladu, že podľa rozvrhu práce ide o sudcu oprávneného konať a rozhodnúť určitý druh súdnej agendy. Je nutné dodať, že tu nejde o rozvrh práce bez ďalšieho, ale rozvrh práce súladný so zákonom a nadzákonnými normami.

17. Okrem procesných pravidiel určovania príslušnosti súdov a ich obsadenia je teda súčasťou základného práva na zákonného sudcu aj zásada prideľovania súdnej agendy sudcom (splňajúcim uvedené predpoklady) a určenia zloženia senátov na základe pravidiel obsiahnutých v rozvrhu práce tak, aby bola zachovaná zásada pevného prideľovania súdnej agendy a aby bol vylúčený pre rôzne dôvody a rozličné účely výber súdov a sudcov „ad hoc“. Ak teda sudca bude určený v rozpore s rozvrhom práce alebo síce v súlade s ním, ale na základe takého jeho pravidla (opatrenia), ktoré odporuje zákonu, právo na zákonného sudcu vyplývajúce z čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky sa nerešpektuje a v takomto prípade treba súd považovať v zmysle § 420 písm. e/ C.s.p. za nesprávne obsadený.

18. Dovolací súd predovšetkým skúmal, či vybraný senát (ne)bol v danej veci určený v súlade s rozvrhom práce a teda, či súd (ne)bol správne obsadený.

19. Podľa § 50 ods. 1 zákona o súdoch na účely tohto zákona sa rozvrhom práce rozumie akt riadenia predsedu súdu, ktorým sa riadi organizácia práce súdu pri zabezpečovaní výkonu súdnictva na príslušný kalendárny rok.

20. Podľa § 50 ods. 2 písm. a/ zákona o súdoch rozvrh práce obsahuje určenie senátov, samosudcov, súdnych úradníkov a notárov poverených vybavovaním jednotlivých druhov vecí, ktoré došli na súd.

21. Podľa § 51 ods. 1 zákona o súdoch ak tento zákon neustanovuje inak, veci určené podľa predmetu konania sa v súlade s rozvrhom práce prideľujú jednotlivým senátom alebo samosudcom náhodným výberom pomocou technických prostriedkov a programových prostriedkov schválených ministerstvom tak, aby bola vylúčená možnosť ovplyvňovania prideľovania vecí. Súdnym úradníkom sa prideľujú veci podľa rozvrhu práce tak, aby sa zabezpečilo ich rovnomerné zaťaženie a riadny chod súdu.

22. Podľa § 51 ods. 2 zákona o súdoch podmienka náhodného výberu podľa odseku 1 je splnená vtedy, ak sa má vec prideľiť jednému z aspoň dvoch senátov, samosudcov alebo súdnych úradníkov.

23. Podľa článku 1.2 ods. 1 Druhej časti Rozvrhu práce Krajského súdu v Žiline na rok 2019 (jeho znenia v čase, kedy vec došla na súd), ktorá sa týka výkonu súdnictva (ďalej len „rozvrh práce“), do súdneho registra „Co“ sa zapisujú všetky veci, ktoré sú zapísané na okresnom súde v súdnom registri „C“, „Csp“, „Ca“, ak v nich bolo podané odvolanie proti rozhodnutiu okresného súdu, a podľa druhu agendy sa nezapisujú do iných súdnych registrov odvolacej agendy. Podľa čl. II.2 ods. II.2.1 písm. e/ bod 1 a 2 Pravidiel určovania zákonného sudcu, ktoré sú súčasťou rozvrhu práce Krajského súdu v Žiline na rok 2019 (ďalej len „pravidlá“), ak bola vec zapísaná do nesprávne určeného súdneho registra, môže byť prevezená podľa pokynu predsedu súdu do správne určeného súdneho registra s novou spisovou značkou najneskôr do 30 dní odo dňa zapísania veci do pôvodného súdneho registra. Ak nedôjde v lehote podľa predchádzajúcej vety k prevodu veci do správne určeného súdneho registra, vec dokončí senát alebo samosudca podľa pôvodného pridelenia. Predseda senátu nemôže spis vrátiť priamo cez podateľňu a je povinný vzniesť námietku nesprávneho zápisu do súdneho registra predsedovi súdu najneskôr do 20 dní od zapísania veci do pôvodného registra, aby mohol predseda súdu alebo podľa jeho poverenia podpredseda súdu rozhodnúť o jej prevode do 30 dní odo dňa zapísania do pôvodného súdneho registra; inak vec prejedná senát/samosudca, ktorému vec pôvodne napadla. Podľa § 152 ods. 7 Vyhlášky MS SR č. 543/2005 Z. z. o Spravovacom a kancelárskom poriadku, ak bola vec zapísaná do nesprávne určeného súdneho registra, môže byť prevezená podľa pokynu predsedu súdu do správne určeného súdneho registra s novou spisovou značkou najneskôr do 30 dní odo dňa zapísania veci do pôvodného súdneho registra. Ak nedôjde v lehote podľa predchádzajúcej vety k prevodu veci do správne určeného súdneho registra, vec dokončí senát alebo samosudca podľa pôvodného pridelenia.

24. Z obsahu spisu vyplýva, že spor bol na súde prvej inštancie náhodným výberom pridelený do oddelenia „C“, pričom reklamácia voči zapísaniu sporu do tohto oddelenia nebola podaná a nedošlo k prevedeniu do registra „Cb“, a preto spor bol na okresnom súde prejednaný a rozhodnutý v oddelení „C“. Vzhľadom na túto skutočnosť bolo odvolanie sporových strán na odvolacom súde náhodným výberom pridelené do oddelenia „Co“, pričom reklamácia voči zapísaniu veci do tohto oddelenia nebola podaná, čím nemohlo dôjsť k prevedeniu veci do registra „Cob“.

25. Podľa dovolacieho súdu spôsob, akým bol v danom prípade posudzovaný spor pridelený občianskoprávnemu senátu, nevybočuje z rámca rozvrhu práce Krajského súdu v Žiline platného v čase, kedy spor došiel na súd, resp. z rámca zákona o súdoch, najmä tých jeho ustanovení, ktoré sa týkajú spôsobu prideľovania vecí. Záverom dovolací súd poznamenáva, že spor bol ako vec obchodného charakteru súdom prvej inštancie ako aj odvolacím súdom správne a kvalifikovane posudzovaný aj podľa príslušných právnych noriem obchodného práva. Prípustnosť dovolania preto z § 420 písm. e/ C.s.p. nevyplýva.

26. Žalobca vyvodzujúc z ustanovenia § 420 písm. f/ C.s.p. namietal nesprávne zistený skutkový stav, ako aj odôvodnenie a nepreskúmateľnosť rozhodnutia odvolacieho súdu.

27. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (I. ÚS 26/94), v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov.

28. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie vo veci (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ C.s.p. môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (porov. I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, či 4 Cdo 3/2019, 8 Cdo

152/2018, bod 26, 5 Cdo 57/2019, bod 9, 10) alebo prekvapivosťou rozhodnutia vtedy, keď odvolací súd vydá rozhodnutie, ktoré nebolo možné na základe zisteného skutkového stavu veci predvídať, čím bola účastníkovi odňatá možnosť právne a skutkovo argumentovať vo vzťahu k otázke, ktorá sa s ohľadom na právny názor odvolacieho súdu javila ako významná pre jeho rozhodnutie, či rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.).

29. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle ustanovenia § 420 C.s.p. nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil chyby vymenovanej v tomto ustanovení, ale rozhodujúcim je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

30. Dovolací súd zdôrazňuje, že pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia, správnosť právnych záverov, ku ktorým súdy dospeli, nie je právne relevantná, lebo prípadne nesprávne právne posúdenie veci prípustnosť dovolania nezakladá. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06).

31. V posudzovanom prípade obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorým by založil procesnú vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ C.s.p. V odôvodnení svojich rozhodnutí súdy oboch nižších inštancií popísali obsah podstatných skutkových tvrdení strán a dôkazov vykonaných v konaní, uviedli, z ktorých dôkazov vychádzali a ako ich vyhodnotili, zároveň citovali ustanovenia, ktoré aplikovali a z ktorých vyvodili svoje právne závery. Odôvodnenie odvolacieho súdu sa vporadúva so všetkými podstatnými rozhodujúcimi skutočnosťami. Jeho myšlienkový postup je v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen poukazom na všetky rozhodujúce skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu vyplýva, že v konaní nebolo žalobcom preukázané naplnenie podmienok zmluvy o tichom spoločenstve medzi žalobcom ako tichým spoločníkom a žalovaným ako podnikateľom, pretože vychádzajúc z vykonaného dokazovania súdy nižších inštancií ustálili, že zo strany žalovaného ako podnikateľa nedošlo k vyplácaniu časti zisku a zároveň zo strany žalobcu ako tichého spoločníka nedošlo k plneniu titulom poskytnutia vkladu v zmysle zmluvy o tichom spoločenstve. Zároveň súdy s poukazom na kogentné ustanovenia Obchodného zákonníka o písomnej forme zmluvy o tichom spoločenstve nemali za preukázané, že by sa žalobca so žalovaným zmenou dohodnutých podmienok zmluvy písomne dohodli na inom spôsobe (nie peňažnom) splácania peňažného vkladu tichého spoločníka. Na základe uvedeného možno konštatovať, že súdy pri hodnotení skutkových zistení a skutkových záverov neopomenuli vziať do úvahy žiadnu z namietaných skutočností, či skutočností, ktoré v konaní vyšli najavo, z uvedeného je zrejmé, ako a z akých dôvodov odvolací súd rozhodol a podľa názoru dovolacieho súdu má odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu (ktoré treba v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie chápať ako jeden vecný celok) všetky náležitosti v zmysle § 393 C.s.p. Za procesnú vadu konania podľa ustanovenia § 420 písm. f/ C.s.p. nemožno považovať to, že žalobca sa s rozhodnutím odvolacieho súdu nestotožňuje a že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa jeho predstáv. Samotná skutočnosť, že dovolateľ so skutkovými a právnymi závermi vyjadrenými v odôvodnení rozhodnutí súdov oboch nižších inštancií nesúhlasí a nestotožňuje sa s nimi, nemôže sama osebe viesť k založeniu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f/ C.s.p., pretože do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

32. Dovolací súd v tejto súvislosti považuje za potrebné dodať, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený

preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie - porov. ustanovenie § 442 C.s.p., v zmysle ktorého dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd. Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ C.s.p., avšak dovolací súd takúto vadu v posudzovanom spore nezistil.

33. Dovolací súd zdôrazňuje, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03). Súd v opravnom konaní nemusí dať odpoveď na všetky námietky uvedené v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú (podľa názoru súdu) podstatný význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré je predmetom preskúmania v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05).

34. Vzhľadom na uvedené dovolací súd dospel k záveru, že žalobca neopodstatnene namieta, že odvolací súd nesprávnym procesným postupom mu znemožnil uskutočňovať jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ C.s.p.). Prípustnosť jeho dovolania z tohto ustanovenia preto nevyplyva.

35. Žalobca prípustnosť podaného dovolania vyvodzuje aj z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p., t. j., že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky pri ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu.

36. Pre procesnú situáciu, v ktorej § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p. pripúšťa dovolanie, má mimoriadny význam obsah pojmu „právna otázka“ a to, ako dovolateľ túto otázku zadefinuje a špecifikuje v dovolaní. Otázkou relevantnou z hľadiska citovaného zákonného ustanovenia môže byť pritom len otázka právna (teda v žiadnom prípade nie skutková otázka). Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že môže ísť tak o otázku hmotnoprávnu (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj o otázku procesnoprávnu (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení).

37. Pre právnu otázku, ktorú má na mysli § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p., je charakteristický „odklon“ jej riešenia, ktorý zvolil odvolací súd, od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu. Ide tu teda o situáciu, v ktorej sa už rozhodovanie senátov odvolacieho súdu ustálilo na určitom riešení právnej otázky, odvolací súd sa však svojím rozhodnutím odklonil od „ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu“.

38. V zmysle záverov najvyššieho súdu vyjadrených v rozhodnutí publikovanom ako judikát R 71/2018 patria do pojmu „ustálená rozhodovacia prax odvolacieho súdu“ predovšetkým stanoviská alebo rozhodnutia najvyššieho súdu, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Súčasťou ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu je tiež prax vyjadrená opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnil, prípadne tieto názory akceptovali a z hľadiska vecného na ne nadviazali. Do ustálenej rozhodovacej praxe

dovolacieho súdu treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletin Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené Zborníkoch najvyšších súdov č. I, II. a IV vydaných SEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986.

39. Pod pojem ustálenej súdnej praxe a pod pojem dovolací súd v zmysle § 421 ods. 1 C.s.p. teda nemožno zahrnúť rozhodnutia Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 23 Cdo 1733/2010, 32 Odo 340/2002, na ktoré dovolateľ poukazuje vo svojom dovolaní. V dovolaniach, prípustnosť ktorých je vyvodzovaná z tohto ustanovenia, nemožno preto (úspešne) poukazovať na rozhodnutia uvedeného súdu. Pokiaľ je riešenie určitej právnej otázky odvolacím súdom prípadne odlišné od riešenia danej otázky týmto súdom, nemôže ísť o „odklon“ relevantný v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p. (3 Cdo 204/2018).

40. Ešte pred posúdením samotného „právneho odklonu“ (§ 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p.) treba uviesť, že správnosť súdmi riešených skutkových otázok nemôže byť v dovolacom konaní podrobená meritórnemu prieskumu, lebo dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 C.s.p.); skutková okolnosť (t.j. skutková otázka, resp. riešenie skutkovej otázky) z hľadiska § 421 ods. 1 C.s.p. je irelevantná.

41. V súvislosti s argumentáciou, že jeho dovolanie je prípustné podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p., dovolateľ uviedol, že súdy nižších inštancií vec zároveň nesprávne právne posúdili, keď v súvislosti so zánikom záväzku dohodou aplikovali § 570 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka na zmluvu o tichom spoločenstve (ako absolútny obchod), ktorá sa vždy riadi Obchodným zákonníkom bez ohľadu na právnu povahu subjektu, ako aj keď neakceptovali možnosť uskutočnenia vkladu tichého spoločníka v rámci zmluvy o tichom spoločenstve, ktorá patrí medzi absolútne obchody, nie len vo forme peňazí (hotovosti), ale aj inou formou, ako napríklad hradením nákladov na rekonštrukciu penziónu podnikateľa. Dovolateľ mal preto za to, že na uvedený vzťah sa mali aplikovať ustanovenia § 327 a § 328 Obchodného zákonníka v súvislosti s možnosťou dohody o zmene spôsobu plnenia vkladu tichého spoločníka z peňažných (hotovosť) prostriedkov na úhradu nákladov a investícií do nehnuteľnosti. Odklon od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu dôvodil poukazom na viaceré rozhodnutia dovolacieho súdu, najmä sp. zn. 1 Obdo V 116/2005, 1 Obo 12/2008, 3 Obo 72/2003, 5 Obo 12/2007, 1 Obdo 7/2008, ako aj poukazom na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 777/2014.

42. Z týchto dôvodov posudzoval dovolací súd opodstatnenosť dovolacej argumentácie žalobcu len vo vzájomnej interakcii „právnych“ otázok riešených odvolacím súdom a „právnych“ otázok riešených v rozhodnutiach najvyššieho súdu, ktoré uviedol v dovolaní. Na podstatné závery týchto rozhodnutí poukazuje dovolací súd nasledovných v bodoch.

43. Rozhodnutie najvyššieho súdu z 23. apríla 2008 sp. zn. 5 Obo 12/2007 nie je pre rozhodovanie o tomto dovolaní relevantné, pretože sa netýkalo zmluvy o tichom spoločenstve, ale vzájomného započítania pohľadávok podľa Obchodného zákonníka. Obdobne ani nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 11. júna 2015 sp. zn. II. ÚS 777/2014 nie je relevantný pre rozhodovanie o tomto dovolaní, nakoľko sa týka účinnosti Obchodného zákonníka ohľadne právnej úpravy zmluvy o bežnom účte, zmluvy o vkladovom účte, zmluvy o uložení cenných papierov a iných hodnôt.

44. Podľa rozhodnutia najvyššieho súdu z 25. októbra 2007 sp. zn. 1 Obdo V 116/2005 „odvolací súd na rozdiel od súdu prvého stupňa správne dospel k záveru, že zmluva o tichom spoločenstve, uzavretá dňa 5.12.1995, je platná. Je nepochybné, že táto zmluva má všetky náležitosti vyžadované ust. § 673 ods. 1, 2 Obch. zák. Na základe tejto zmluvy o tichom spoločenstve následne došlo aj k postupu uvedenom v ust. § 674 ods. 2 Obch. zák., teda tichý spoločník (žalobca) odovzdal predmet vkladu podnikateľovi (žalovanej) s právnymi dôsledkami uvedenými v ust. § 674 ods. 3 Obch. zák. Právny

názor odvolacieho súdu, že táto zmluva o tichom spoločenstve nezanikla, však nemá oporu vo vykonanom dokazovaní. Podľa ust. § 679 ods. 1 písm. d/ Obch. zák. účasť tichého spoločníka na podnikaní zaniká (okrem iného) aj ukončením podnikania, na ktoré sa zmluva vzťahuje. Odvolací súd pochybil, ak neskúmal, či účasť tichého spoločníka na podnikaní nezanikla z tohto dôvodu, prípadne iného dôvodu uvedeného v ust. § 676 ods. 1 Obch. zák. Podľa dovolateľa podnikanie, na ktoré sa zmluva vzťahuje, žalovaná ukončila ešte ku dňu 23.1.2002. Za tohto stavu by potom odvolací súd nemohol dospieť k záveru, že žaloba je podaná predčasne, keďže žalobcovi v takomto prípade by vznikol nárok na vrátenie vkladu (§ 680 Obch. zák.).“.

45. Podľa rozhodnutia najvyššieho súdu z 30. januára 2008 sp. zn. 1 Obo 12/2008 súd sa nestotožnil s námietkou žalovaného, že zmluva je absolútne neplatná, pretože ustanovenia Obchodného zákonníka o tichom spoločenstve sú dispozitívne, účastníci takejto zmluvy sa môžu od nich odchýliť a upraviť osobitne svoj právny vzťah podľa vlastných potrieb. Tichý spoločník má podľa § 681 Obch. zák. ohľadne svojho vkladu právne postavenie ako veriteľ, nemôže sa však domáhať vrátenia svojho vkladu pred zánikom zmluvy. V konaní bolo preukázané, že žalobca zložil dohodnutý vklad a po zániku zmluvy žalovaný v stanovenej lehote vložil sumu žalobcovi nevyplatil. Záväzok podľa § 324 ods. 1 Obch. zák. zanikne, ak sa veriteľovi splní včas a riadne.

46. Podľa rozhodnutia najvyššieho súdu z 1. mája 2005 sp. zn. 3 Obo 72/2003 podstatnou náležitosťou zmluvy o tichom spoločenstve je záväzok tichého spoločníka poskytnúť podnikateľovi určitý vklad, ktorým sa podieľa na jeho podnikaní. Charakter zmluvy o tichom spoločenstve nemení skutočnosť, že jej obsahom je aj vymedzenie vkladu, ktorý vložil do podnikania podnikateľ.

47. Nakoniec podľa rozhodnutia najvyššieho súdu zo 16. decembra 2009 sp. zn. 1 Obdo 7/2008 „právne postavenie tichého spoločníka je v dôsledku jednej z podstatných náležitostí, a to poskytnutia určitého vkladu podnikateľovi, podobné statusu veriteľa podľa zmluvy o úvere, resp. zmluvy o pôžičke. Tichý spoločník však očakáva zhodnotenie svojho vkladu v podobe podielu na zisku podnikateľa. Na rozdiel od veriteľa zo zmluvy o úvere, či zmluvy o pôžičke, nemá právny nárok na vopred identifikovaný výnos - „úrok“, keďže v dohodnutom rozsahu znáša podnikateľské riziko v podobe straty podnikateľa.(...) Krajský súd ako súd odvolací ďalej uviedol, že zmluva o tichom spoločenstve je absolútnym obchodom (§ 261 ods. 3 písm. d/ Obchodného zákonníka), pričom v ust. § 263 Obchodného zákonníka sú uvádzané kogentné ustanovenia obchodného zákonníka, od ktorých sa zmluvné strany nemôžu odchýliť. Ustanovenia Obchodného zákonníka o zmluve o tichom spoločenstve v čase uzavretia zmluvy boli dispozitívnymi ustanoveniami a dávali právo účastníkom zmluvného vzťahu upraviť si zmluvné vzťahy odchýlne od paragrafového znenia Obchodného zákonníka. (...) Poukázal na to, že ak zmluva o tichom spoločenstve patrí medzi absolútne obchody, potom základný rozdiel medzi zmluvou o tichom spoločenstve a zmluvou o úvere spočíva v tom, že vkladom tichého spoločníka nemusia byť len peniaze a že tichý spoločník nemá a ani nesmie mať z vkladu zabezpečený úrokový výnos. (...) V zmysle obsahu a formálneho vyhotovenia uzavretej zmluvy o tichom spoločenstve účastníci zmluvy uzavreli platnú zmluvu o tichom spoločenstve. Vo všeobecnosti tichý spoločník uzatvára zmluvu o tichom spoločenstve, keď má voľné peňažné prostriedky (pokiaľ sú predmetom vkladu peňažné prostriedky a nie iné hodnoty), nechce sám podnikat ani sa zúčastniť na podnikaní ako spoločník a očakáva, že poskytnutie peňažného vkladu podnikateľovi mu prinesie vyšší výnos ako úroky z vkladov v banke. Z okolností dôvodov uvádzaných účastníkmi, ktoré viedli k uzavretiu zmluvy o tichom spoločenstve vyplýva, že žalobca z obdobných dôvodov uprednostnil výber peňažných prostriedkov z peňažného ústavu a vložil tieto ako vklad do podnikania žalovaného. (...) Napriek tomu, ako správne uviedol v dovolaní zástupca žalobcu, že s výnimkou kogentných ustanovení § 675 a § 676 ods. 1, 2 Obchod. zák., žiadne z ustanovení upravujúcich zmluvu o tichom spoločenstve nemá kogentnú povahu, pretože nie sú vymenované v ustanovení § 263 Obchod. zák., je potrebné ust. § 673 Obchod. zák. považovať za ustanovenie kogentné (aj s ohľadom na neskoršiu novelu, ktorá však nemá dosah na posudzovanie prejednávanej veci), a to v spojení s ust. § 269 ods. 1 Obchod. zák. V tejto súvislosti je potrebné si uvedomiť, že zmluva o tichom spoločenstve nemôže byť odchýlne upravená od ust. 678 ods. 2 (zásada verejného poriadku a nutnej ochrany tretích osôb), §§ 680 a 681 (predčasné vrátenie vkladu v rozpore s pojmovou charakteristikou záväzku) a § 679 ods. 1 Obchod. zák. (§ 2 ods. 3 Obč. zák.), ktoré aj

napriek neuverejneniu v ust. § 263 Obchod. zák. majú kogentnú povahu a nemožno sa od ich úpravy odchýliť. Z tohto dôvodu, pokiaľ účastníci v článku 3 odchýlne upravili svoje práva a povinnosti, v rozpore s ust. § 673 Obchod. zák., v tejto časti je zmluva o tichom spoločenstve neplatná. Odvolací súd v tomto smere urobil správny záver, že zmluva o tichom spoločenstve bola urobená platne a v časti zmluvy v článku 3 v zmysle ust. § 39 Obč. zák. je zmluva o tichom spoločenstve neplatná pre odporovanie s ust. § 673 Obchodného zákonníka.

48. Podľa názoru dovolacieho súdu sa odvolací súd riešením „dovolacej“ otázky nastolenej žalobcom (bod 41. tohto uznesenia) neodklonil od podstaty všeobecných právnych záverov dovolacieho súdu uvedených v rozhodnutiach, podstatná časť ktorých bola citovaná v predchádzajúcich bodoch tohto uznesenia. Odvolací súd svoje rozhodnutie založil na skutkovom zistení, že zo strany žalobcu ako tichého spoločníka nedošlo k plneniu titulom poskytnutia vkladu v zmysle zmluvy o tichom spoločenstve a zároveň, že medzi žalobcom a žalovaným nedošlo ani k písomnej dohode o zmene dohodnutých podmienok zmluvy o tichom spoločenstve, ktorou by sa dohodli na inom spôsobe (nie peňažnom) splácania peňažného vkladu tichého spoločníka. V tejto súvislosti dovolací súd zdôrazňuje, že na obchodné záväzkové vzťahy je možné okrem Obchodného zákonníka ako *lex specialis* aplikovať aj Občiansky zákonník ako *lex generalis*, ako to vyplýva z ustanovenia § 1 ods. 1 a 2 Obchodného zákonníka, v zmysle ktorého ak niektoré otázky nemožno riešiť podľa ustanovení Obchodného zákonníka, riešia sa podľa predpisov občianskeho práva, t. j. podľa Občianskeho zákonníka. Uvedené jednoznačne vyplýva aj z dikcie názvu VIII. dielu Obchodného zákonníka „Niektoré ustanovenia o zániku nespĺneného záväzku“, preto je možné na zmenu záväzku vyplývajúceho zo zmluvy o tichom spoločenstve aplikovať ustanovenia § 570 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorých ak sa veriteľ dohodne s dlžníkom, že doterajší záväzok sa nahrádza novým záväzkom, doterajší záväzok zaniká a dlžník je povinný plniť nový záväzok. Ak sa nahrádza záväzok zriadený písomnou formou, musí sa dohoda o zriadení nového záväzku uzavrieť písomne. Na kogentnosť písomnej dohody ohľadne zmeny písomnej zmluvy poukazuje aj § 40 ods. 2 Občianskeho zákonníka s tým, že absenciu zákonnej alebo dohodnutej formy právneho úkonu podmieňuje jeho neplatnosťou (§ 40 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Pokiaľ však dovolateľ poukazoval na povinnosť aplikácie ustanovení § 327 a § 328 Obchodného zákonníka v súvislosti s možnosťou dohody o zmene spôsobu plnenia vkladu tichého spoločníka z peňažných (hotovosť) prostriedkov na úhradu nákladov a investícií do nehnuteľnosti, uvedené ustanovenia nemajú s prejednávanou vecou žiaden súvis, pretože sa týkajú záväzkov, ktoré možno plniť niekoľkými spôsobmi, čo však v prejednáwanej veci nebolo, pretože nie len, že z predmetnej zmluvy o tichom spoločenstve vyplývala jednoznačná povinnosť žalobcu prenechať podnikateľovi na jeho podnikanie výlučne peňažný vklad v stanovenej výške, ale zároveň nebola preukázaná existencia dohody o zmene spôsobu plnenia vkladu tichého spoločníka z peňažného vkladu na úhradu nákladov a investícií do nehnuteľnosti, prípadne na možnosť oboch takýchto foriem vkladu. Dovolaťom nastolené otázky majú tak v danom prípade povahu (len) akademickú, ktorých zodpovedanie dovolacím súdom by nemohlo viesť k zrušeniu alebo zmene dovolaním napadnutého rozhodnutia. Pritom cieľom civilného sporového konania (aj pred dovolacím súdom) je poskytnúť reálnu ochranu právam, nie riešiť teoretické otázky, ktorých výsledok sa nijako nepremietne do právnej sféry procesných strán. Obsah spisu preto neopodstatňuje záver, že výsledok riešenia právnych otázok odvolacím súdom sa dostal do kolízie s právnymi závermi zodpovedajúcimi ustálenej rozhodovacej praxi dovolacieho súdu. Dovolací súd tak uzatvára, že odvolací súd sa svojím záverom na podklade zisteného skutkového stavu, že nárok žalobcu na zaplatenie sumy 500.000,- Sk z titulu vkladu tichého spoločníka na základe zmluvy o tichom spoločenstve z 27. júla 2004 bol v celom rozsahu uplatnený nedôvodne, keďže podmienky vzniku tohto právneho vzťahu žalobca v konaní nepreukázal, resp. k naplneniu podmienok zmluvy nedošlo, neodklonil od záverov vyjadrených najvyšším súdom v žalobcom označených rozhodnutiach a dovolací súd ani nezistil žiadny dôležitý dôvod, pre ktorý by sa mal odchýliť od takto publikovaných záverov.

49. Predpoklad prípustnosti v tejto časti dovolania žalobcu spočíval v tom, že odvolací súd pri riešení právnej otázky zvolil „odklon“ od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, čiže bola vymedzená iba vo vzťahu už existujúcej judikatúre dovolacieho súdu, resp. k nesprávnemu riešeniu právnej otázky odvolacím súdom. Tento predpoklad však v žiadnom prípade neobstál a týchto dôvodov dovolací súd dospel k záveru, že žalobca v tejto časti dovolania nedôvodne tvrdí, že jeho dovolanie je prípustné podľa

§ 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p.

50. So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolanie žalobcu v časti, v ktorej namietal vady zmätočnosti podľa § 420 písm. e/ a § 420 písm. f/ C.s.p. a v časti, v ktorej namietal nesprávne právne posúdenie veci v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p. odmietol podľa § 447 písm. c/ C.s.p. ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné.

51. Žalovaný bol v dovolacom konaní v plnom rozsahu úspešný (§ 255 ods. 1 C.s.p.) a vznikol mu nárok na náhradu trov konania. O nároku na náhradu trov rozhodol najvyšší súd podľa ustanovení § 453 ods. 1 a § 262 ods. 1 C.s.p. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia dovolacieho súdu samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 C.s.p.).

52. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0, v časti trov konania 2 : 1.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.